
– **A**zt hiszem, találtunk valamit, kapitány. A fregatt már fél órája csökkentette a sebességét, és megkezdte annak a zónának az átfésülését, ahol valószínűleg a vízre bocsátották a bevándorlók csónakjait. Az emberek a hajóhídról kémlelték az éj sötétjét, miközben a kapitány és helyettese a radart figyelte. Matteo hangja visszhangot vert a szűk helyiségben. A fiatal tiszt ujjával a képernyőre mutatott. A kapitány odafordult. Valóban, a képernyőn időről időre felvillant egy halvány fényfolt.

– Gondolja, hogy ők azok? – kérdezte Matteo.

– Biztosan – vágta rá Salvatore Piracci. – Csak az a kérdés, hány csónakot találunk, és hány túlélővel.

A kapitány gyorsan kiadott néhány parancsot, hogy a hajó induljon el a radar jelezte halvány életjel felé. A fregatt továbbra is lassan haladt, nehogy összeütközzön valamelyik mentőcsónakkal. A hajó összes lámpáját felkapcsolták, hogy messziről is jól láthatók legyenek.

A kapitány is kiment a hajóhídra. Kihajolt a mellvéd fölé:

– Gyerünk! – mormolta szavait az elemeknek címezve.

– Add vissza nekünk őket! Légy jó! Add vissza nekünk mindet!

Hirtelen felharsant Gianni hangja. Ő volt a legénység legfiatalabb tagja. A hajó orrában állt, és most csengő han-

gon felkiáltott: „Kapitány!” – mintha arra szólított volna fel mindenkit, hogy füleljen. Ujjával valahova az égre mutatott, mintha mindegyiküknek arra a képzeletbeli pontra kellene figyelnie – de nem a szemükkel, hanem a fülükkel. Mindenki mozdulatlanra dermedt, hogy ne csapjon semmi zajt. Először nem hallottak semmi mást, csak a hullámok morajlását. A víz szabálytalan, de állandó mozgásának zaját és az északi szél halk zúgását. Aztán a távolból a kapitány meghallott valamit... Igen, egy bizonytalan hangot. Többször is elvesztette. Egy alig hallható hang. A kapitány még jobban hegyezte a fülét. Igen, megvan. Valami távoli énekszó. Most már mindannyian hallották a különös dallamot. Olybá tűnt, mintha a hullámok énekelnének, hogy ott, a semmi közepén egy hang tör elő a tenger gyomrából. Lassan közeledtek a hang forrása felé, és most már ki tudták venni, hogy egy férfi énekét hallják. Olyan volt, mint egy végkimerülésig ismételtgetett, a hullámoknak címzett halk sirám.

Sokáig senki nem szólt semmit. Mindenkit megbűvölt ez a különös dallam, ez a tengernek énekelt altatódal. Az emberek megfeledkeztek a feladatukról, a vészhelyzetről, a mentésről. Megállt az idő. Senki nem tudott megszólalni. A fregatt mintha egyedül haladt volna előre, mintha magától indult volna el lassan az éjszakában zengő hang felé.

Végül a kapitány összeszedte magát, és a varázst megtörő erős hangon felkiáltott:

– Riadó!

Erre aztán a parancsnoki hídon álló Matteo bekapcsolta a szirénát, és a következő pillanatban szaggatott bömbölés tört elő a hajó gyomrából. Ez a még a hajóhíd csavarjait is megremegtető mély kúrtszó válaszolt arra a távoli, töré-

keny hangra, de paradox módon, a kürt harsogása halkabbnak tűnt a tengert lecsendesítő, makacsul újra és újra felcsendülő énekszónál.

Végül meglátták a mentőcsónakokat. Alig kétszáz méternyire maguk előtt. A hullámok ide-oda dobálták őket.

– Mennyi? – kérdezte a kapitány.

– Kettő – felelte Gianni.

– Az kevés! – dühöngött a kapitány.

A két csónak utasai örömkialtásokkal fogadták a semmiből felbukkanó fregattot. „Ez jó jel” – gondolta a kapitány. Tudta, hogy a valóban kimerült emberek, azok, akik látták meghalni a mellettük ülőket, vagy akik az éhséggel küzdenek, nem kiabálnak.

Gianni leeresztett egy kötélhágcsót, és a mentés máris megkezdődött. A csónakokban láthatóan nem voltak sebesültek, sem olyanok, akiknek az állapota lehetetlenné tette volna, hogy segítség nélkül átszálljanak a fregatra. A kapitány egyszerű és gyors műveletre számított. Ott maradt a hajóhídon, és onnan figyelte a csónakokat egymás után elhagyó és a megmenekülést jelentő kötélhágcsót mohón megmarkoló sziluetteket. Piracci arra gondolt, hogy e pillanatban még életeket ment meg. Emberi lényeket ragad ki a tenger torkából. Még egy pillanatig csak ez számít. De mihelyt valamennyien ott lesznek a fedélzeten, neki megint vissza kell változnia az olasz parti őrség járőrhajójának kapitányává. Szerette volna, ha ez a pillanat az örökkévalóságig tart, hogy csak ez legyen a feladata: felkutatni az éjszakában az elveszett csónakokat. Hogy csak a tengerrel kelljen megküzdenie. Semmi mással. Kimenteni az embe-

reket a halálos veszélyből. Az óceán torkából. A többi, minden egyéb, a letartóztatási procedúra, a gyűjtőtáborok, a papírokra kerülő pecsétek e pillanatban mind nevetségesnek és ocsmánynak tűntek.

Beszél valaki maguk közül olaszul vagy angolul? A bevándorlók kis csoportja a hídon állt. Az emberek szorosan egymáshoz tapadtak, nem tudván, mit kezdenek magukkal, azon töprengve, vajon van-e joguk elmozdulni onnan, vagy mozdulatlanul, lehajtott fejjel kell ott állniuk, mint a foglyoknak.

A két üres mentőcsónakot otthagyták a tengeren, amely most azzal szórakozott, hogy megtáncoltatja őket, mielőtt mindkettőt elnyelné. Salvatore Piracci nem tévedett. Abban a pillanatban, amikor az utolsó bevándorló is fellépett a fedélzetre, visszaváltozott azzá a tengerésztté, akinek a hatalmát világosan jelezte az egyenruhája. Szemügyre vette a bevándorlókat. Egyetlen nő sem volt köztük. Csupa fiatal férfi, akiknek a tekintetéből hálával vegyes félelmet olvasott ki. Bizonyára azt hitték, hogy mindjárt bezárják őket a hajófenékebe. Ahogy nézte őket, a kapitány azt gondolta: „Milyen furcsa mesterség a miénk... Életeket mentünk. Elindulunk, hogy megkeressük azokat az embereket, akik a segítségünk nélkül vízbe fúlnának, vagy éhen vesznének, embereket, akik minden reménységüket belénk helyezik, és amint megtaláljuk őket, rettegve néznek össze. Nincs sem ölelkezés, sem ujjongás, amiért gyorsabbak voltunk, mint a tenger. Keresgéljük a hullámokon hányódó embereket, és mihelyt megtaláljuk őket, visszaváltozunk

szigorú rendőrökké. Letartóztatás. Mind ezt várják. Hogy letartóztassuk őket...”

– Igen, én. – Egy fiatalember kilépett a csoportból, és félénk mosollyal válaszolt a Matteo által feltett kérdésre. – Én beszélek angolul.

A kapitány végigmérte a férfit. Körülbelül harmincéves lehetett. Egyfajta szelídség csillogott a szemében. „Ez egy családapa – gondolta Salvatore Piracci. – Egészen más, mint a többiek, ezek a húszéves suhancok, akik csak úgy elindultak szerencsét próbálni, vagy ki akarták hívni a sorsot, aztán meg hazatérve megjátszani a kemény fiút. Mérnök vagy orvos lehet. A családja miatt kelt útra. Mert elege lett abból, hogy a hazájában nem viheti semmire.”

– Jól tudom, hogy öt mentőcsónak volt? – kérdezte a kapitány.

– Igen, uram.

– Miután megállapították, hogy a teherhajó súlyosan megsérült, kényszerítették magukat, hogy szálljanak be a csónakokba?

– Igen, uram.

– Van valami elképzelése arról, hogy merre lehet a másik három csónak?

– Eleinte megpróbáltunk mind együtt maradni – magyarázta a férfi. Folyékonyan és hibátlanul beszélt angolul. – Ez tűnt a legokosabbnak. Együtt maradni. Azt gondoltuk, így könnyebben ránk találnak majd. Csakhogy a tenger hamarosan háborogni kezdett, és egyre nehezebb lett együtt tartani a csónakokat. Nem volt kötelünk, hogy egymáshoz kössük őket. Először egy csónak sodródott el a csoporttól. Aztán a tenger valóban viharossá vált. A csoport felbomlott. Két csónak erre, két csónak arra. Akkor már nem lát-

tunk semmit. Hatalmas hullámhegyeken táncoltunk, aztán lezuhantunk a hullámvölgyekbe. Kész csoda, hogy ez a két csónak együtt maradt.

– Mennyi ideje szakadtak el egymástól? – kérdezte a kapitány.

– Két órája – felelte a férfi az órájára pillantva.

– Köszönöm – mondta a kapitány. – Mondja meg a többieknek, okosabb, ha lemennek a fedélközbe, hogy ne zavarják a további manővereket. Az embereimtől mindjárt kapnak meleg takarókat.

A férfi bólintott. Néhány szót mondott a társainak, akik engedelmesen elindultak, hogy behúzódjanak a hajó belsejébe. Ám a tolmács, ahelyett hogy azonnal követte volna őket, odalépett a kapitányhoz, és kezét nyújtott neki.

– Köszönjük! – mondta meleg hangon. Aztán kezét a szívére téve és a fejét lehajtva megismételte: – Köszönjük!

– Nem kell megköszönniük – mondta halkán a kapitány.

A férfi szerénykedésnek vélte a szavait, pedig Piraccit egészen más készítette arra, hogy ezt mondja. Arra gondolt, mi történik majd ezzel az emberrel. A gyűjtőtáborra gondolt. Meg arra, hogy hamarosan visszatoloncolják a hazájába. Ahol újabb és újabb kudarcok várják – ezért nem akarta, hogy a férfi köszönetet mondjon neki. Ekkor a tolmács nyugodt hangon újra megszólalt:

– Elbuktam. Nem nagy ügy. Hazamegyek. Aztán majd újra próbálkozom. De maga nélkül a tengerbe veszttem volna, a semmi közepén, vízzel a számban, a szememben, a tüdőmben. Maga nélkül a testem már csak haleledel volna. De maga megmentett ettől.

Aztán anélkül, hogy a kapitánynak ideje lett volna válaszolni, a férfi eltűnt a fedélközben, hogy csatlakozzon a tár-

saihoz, akik már élvezettel merültek bele a visszakapott élet melegségébe.

– Most mi legyen? – kérdezte Gianni a kapitányhoz lépve.

Salvatore Piracci összerendezte. A kérdés kiszakította őt tűnődéséből.

– Mi az, hogy mi legyen? – mordult fel.

– Bevisszük őket Lampedusába?

– Maga szerint mit kellene tennünk? Folytatjuk a kutatást. Újra bekapcsoljuk a reflektorokat, és átvizsgáljuk a tenger minden köbméterét. Csak nem hiszi, hogy a sorsára hagyjuk azt a három csónakot?

Abban a pillanatban, amikor a fregatt motorjai újra felbőgtek, megint eleredt az eső, és a kapitány azonnal tudta – mert tengerészösztöne megsúgta neki –, hogy a tenger felébredt, és hogy az igazi küzdelem csak most kezdődik.

A tenger felszínén ismét mély szakadékok nyíltak, de a hullámok ezúttal vad dühvel csaptak fel és zuhantak vissza. A roppant víztömeg mozgása most valódi ingerültségről árulkodott. Az egymással háborúzó erők, a szél és az áramlatok szeszélyének engedelmeskedő hullámok ekkor már több irányból érkeztek. A tengerre zúduló esőtől sok ezer apró szemölcs keletkezett a víz felszínén. A kapitány megpróbálta kijelölni az átkutatni kívánt zónát, de hamarosan tudomásul kellett vennie, hogy semmit nem látnak. Hiába hegyezik a fülüket, és hiába próbálják tekintetüket a fekete éjszakába fúrni. A tenger úgy döntött, mostantól megint áthatolhatatlan sötétségbe burkolózik.

A legénység tagjai egymás után behúzódtak a fedélközbe, hogy megszáriítsák a hajukat, és immár csak a radar képernyőjét figyelve folytassák a kutatást. Egyedül Salvatore Piracci maradt a hajóhídon: erősen megkapaszkodott a korlátban, mit sem törődve az arcába vágó széllal és esővel. Egyre a végtelen víztömeget fürkészte, mert biztos volt benne, hogy előbb-utóbb egy fénysugár töri majd meg a környező sötétséget, hogy megint felcsendül majd egy énekszó az éjszakában. Meg akarta találni őket. Ha kell, egész éjszaka folytatja a kutatást, de megtalálja őket.

Utasította a beszállóhídon álló helyettesét, hogy időről időre kapcsolja be a szirénát. A fregatt sebesen hasította

a hullámokat. A hajóhidat tajtékcseppek permetezték. Ismét teljes sötétség borult rájuk, mely felfalta az égboltot is. Körülöttük nem maradt semmi más, csak a vad hullámverés, amelytől az ember súlya állandóan az egyik lábáról a másikra billent át, meg a világot csattogó zajjal korbácsoló eső. Időnként felharsant egy hosszú szirénaszó, és Salvatore Piracci ilyenkor mindig azt remélte, hogy valami majd válaszol rá. De a szél túlharsogta a sziréna hangját, mely végül elhalt a hullámokban.

A kapitány mostanra bőrig ázott. Több mint egy órája hajóztak a koromsötét éjszakában. Ennek már nem volt semmi értelme. És ezt ő is tudta. Már nem találnak senkit. Salvatore Piracci a három hiányzó mentőcsónakban lévő emberekre gondolt. Az utolsó pillanatok reménytelenségére, amikor a csónak felborul, és nincs senki a környéken, aki látná az életért folytatott kétségbeesett küzdelmüket. A vízbe zuhanó testekre gondolt, az egy ideig még kapálózó emberekre, akiket hamarosan annyira ájtjár a hideg, hogy végül megadják magukat a végtelen víztömegnek. Látta, ahogy a testek sorra elmerülnek, s nagy madarakként, széttárt karral, nyitott szájjal ott lebegnek a víz alatti tengeráramlatokban, távol a felszín vad tombolásától. Vajon hány ember hal meg így ezen az éjszakán, kiáltás nélkül, tanú nélkül, egyedül maradv a saját félelmével? A kapitány körbenézett a tengeren, és üvöltöni szeretett volna. Teljes erőből. Üvöltöni, hogy a távolban haldoklók meghallják a hangját. Pusztán csak ezért. Hogy azok tudják: vannak itt emberek, és bár sosem találják meg őket, vagy túl későn érkeznek, de miattuk jöttek, az ő keresésükre indultak. Meg kell tudniuk, hogy nem feledkeztek meg róluk. Salvatore Piracci ekkor

utasította Matteót, hogy folyamatosan bőgesse a szirénát. Hogy a hullámok megteljenek annak bömbölésével. A csónakok talán ott voltak, alig néhány százméternyire tőlük, de ezt már soha nem tudhatják meg. A vízbefúltak holtteste talán éppen most lebeg el a fregatt törzse alatt. A sziréna hosszú, folyamatos bűgása olyan volt, mint egy búcsúkiáltás. Hogy elmondják a haldoklóknak, mindent megtettek azért, hogy megtalálják őket, és hogy bocsánatot kérjenek, amiért kudarcot vallottak.

IV

A határátlépés sokkja
